

**UCHWAŁA NR IX/84/15
RADY MIEJSKIEJ W MYSZYŃCU**

z dnia 30 grudnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Myszyniec na lata 2016-2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 332) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Myszyniec na lata 2016-2019” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Myszyńca.

§ 3.

Uchwała wchodzi z dniem z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Sławomir Świtaj

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016-2019

I. Wstęp

Rodzina uważana jest za naturalną i podstawową komórkę społeczną. Jest miejscem, w którym dziecko doświadcza swoich pierwszych kontaktów z otoczeniem, poznaje wartości społeczne. Jest to pierwsze środowisko wychowawcze, wpływa ono na osobowość człowieka, na jego rozwój i dalsze życie. W rodzinie rodzi się hierarchia wartości, kodeks postępowania, w rodzinie kształtowane są zasady moralne dzieci i młodzieży. Z domu wynosi się własne przyzwyczajenia, nawyki, zachowania.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników wśród, których na pierwszy plan wysuwają się zjawiska patologiczne. To one czynią rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci i pozostałych członków rodziny. Dokonująca się w Polsce transformacja stała się przyczyną wielu procesów destrukcyjnych zagrażających całemu społeczeństwu, w tym przede wszystkim rodzinie. Systematycznie wzrasta ilość rodzin dysfunkcyjnych w których występuje przemoc, choroba alkoholowa, rodzin niewydolnych wychowawczo. Rodziny te wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni lekarskich, policji, kuratorów sądowych oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Podstawą do rozwiązania problemów dotyczących rodzinę jest jej wsparcie w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz w wypełnianiu ról społecznych. W przypadku rodzin prawidłowo funkcjonujących, w których nie dochodzi do kryzysów, istotną kwestią jest wspieranie jej w prawidłowym funkcjonowaniu i prowadzenie działań osłonowych, profilaktycznych.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego. Obowiązek ten jednostki samorządu realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Niniejszy Program został opracowany zgodnie z treścią artykułu 176 pkt1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Do zadań własnych określonych w tej ustawie należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny. Zadania ujęte w programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności celem przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych.

II. Charakterystyka gminy, diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej

Gmina Myszyniec jest położona w północnej części województwa mazowieckiego. Mieści się w powiecie ostrołęckim. W skład gminy wchodzi miasto Myszyniec i 17 wsi. W Myszyńcu zamieszkuje 3230 mieszkańców, w wioskach 7476 mieszkańców. Gmina jest słabo uprzemysłowiona, istniejące zakłady zatrudniają niewielką liczbę osób. W gminie jest aktywnych 418 podmiotów gospodarczych. Spośród funkcjonujących, najczęściej działa w takich branżach jak: budownictwo, handel, usługi. W strukturze zatrudnienia nadal dominuje rolnictwo. Gmina Myszyniec jest typowo rolniczą, przeważają ziemie niskiej klasy. Jeśli chodzi o mieszkalnictwo, to stanowią je głównie domy jednorodzinne.

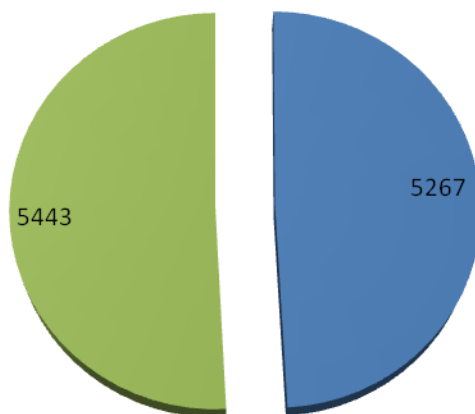
Obecnie sieć placówek oświatowo-wychowawczych na terenie gminy tworzą **3** przedszkola /**1** samorządowe, **2** niepubliczne/, **5** szkół podstawowych /publicznych i niepublicznych/, **3** zespoły szkół, **1** szkoła ponad gimnazjalna. Na koniec września 2014r do szkół podstawowych uczęszczało **798** uczniów, do gimnazjum **406** uczniów, do oddziałów przedszkolnych **186** dzieci a do przedszkoli **128** dzieci.

Działalnością kulturalną w gminie zajmuje się Regionalne Centrum Kultury Kurpiowskiej, które oferuje różnego rodzaju zajęcia dla dzieci i młodzieży. W gminie funkcjonuje Biblioteka Publiczna posiadająca jedną filię. Na terenie gminy prowadzi działalność Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Udziela pomocy i wsparcia uczniom, ich rodzicom i nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie działania poradni.

Placówki służby zdrowia funkcjonujące na terenie gminy to 3 przychodnie lekarza rodzinnego, podstacja pogotowia ratunkowego, 3 apteki. Najbliższy szpital znajduje się w Ostrołęce, oddalonej o 38 km.

Z danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego wynika, że na dzień 5 listopada 2015r w gminie Myszyniec zamieszkiwało **10 710** mieszkańców, w tym **5267 kobiet** i **5443** mężczyzn. Dzieci i młodzież do 18 roku życia stanowiły **23,21%** ogółu mieszkańców Gminy Myszyniec. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły **13,89%** ogółu mieszkańców.

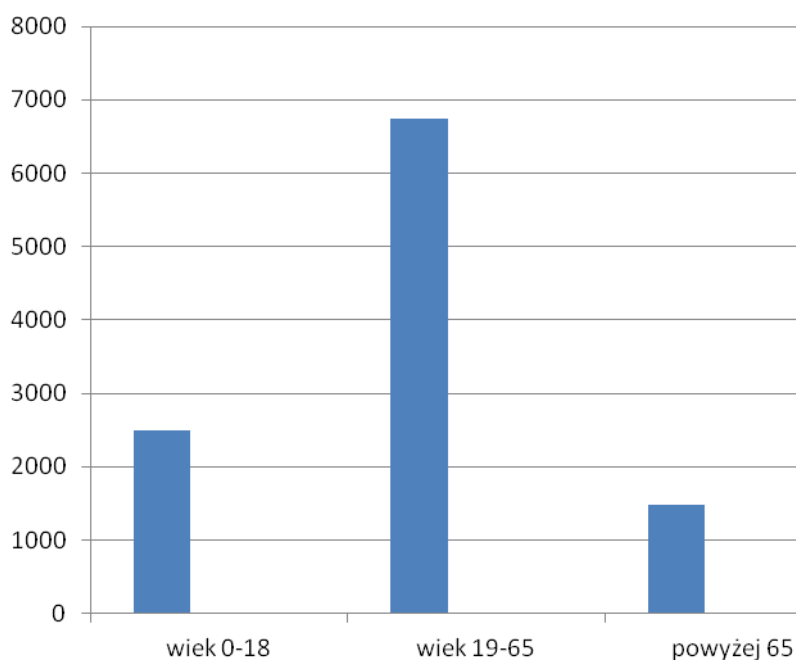
Wykres nr 1. **Liczba ludności z podziałem na płeć**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Myszyńcu

Z załączonego wykresu wynika, że liczba kobiet i mężczyzn różni się niewiele, kobiet jest o 176 więcej.

Wykres nr 2. **Struktura ludności ze względu na wiek**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Myszyńcu

Analiza liczby mieszkańców ze względu na wiek pokazuje, że największą grupę mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym (6736 osób).

Jednym z dominujących problemów społecznych występujących w gminie jest bezrobocie. Na koniec października 2015 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrołęce zarejestrowanych było **635** mieszkańców gminy, w tym **325** kobiet. Mieszkańcy Myszyńca stanowią **52%** ogółu zarejestrowanych. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadały **44** osoby. Stopa bezrobocia w powiecie ostrołęckim jest wysoka i na dzień **31 X 2015 r.** wynosiła **14,80%**. W analogicznym okresie stopa bezrobocia w Polsce wynosiła **9,60%**, a województwie mazowieckim **8,40%**. Porównując dane z lat poprzednich, liczba osób zamieszkujących naszą gminę zarejestrowanych jako bezrobotnych spada a stopa bezrobocia zmniejszyła się z 19% (dane z końca roku 2012) do 14,80%.

Pomoc społeczna rodzinie i dziecku

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2014r udzielono wsparcia:

- **380** rodzinom na podstawie ustawy o pomocy społecznej (rzeczywista liczba rodzin, należy uwzględnić, że jednej rodzinie mogło być przyznane kilka rodzajów świadczeń),
- **245** rodzinom na podstawie ustawy o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania,
- **1075** rodzinom na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- **56** rodzinom na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- **76** rodzinom na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- **5** rodzinom przydzielono wsparcie w formie asystenta rodziny,
- **453** rodzinom dzielono pomocy w formie pracy socjalnej,
- z danych Urzędu Miejskiego w Myszyńcu wynika, że w 2014 roku :
- **743** uczniom wypłacono pomoc materialną o charakterze edukacyjnym- stypendia szkolne, wypłacono również **2** zasiłki szkolne.
- **268** uczniom przyznano pomoc w formie wyprawki szkolnej,
- **126** rodzinom wydano kartę dużej rodziny/ liczba wydanych kart **687**

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy społecznej w roku 2014.

Powody przyznania pomocy			
	Liczba rodzin	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinach
UBÓSTWO	324	251	1 354
SIEROCTWO	1	1	2
BEZDOMNOŚĆ	2	2	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	72	58	403
W TYM:	68	55	392
WIEŁODZIETNOŚĆ			
BEZROBOCIE	141	88	533
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	91	63	286
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	105	64	286
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM w tym:	108	88	558
RODZINY NIEPEŁNE	32	20	128
RODZINY WIEŁODZIETNE	75	67	436
PRZEMOC W RODZINIE	4	3	20
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0
ALKOHOLIZM	18	11	43
NARKOMANIA	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	0	0	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	1	1	1
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0

Źródło : dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Myszyńcu, sprawozdanie MPiPS 03 .

Z analizy powyższej tabeli wynika, że kwestia ubóstwa jest czynnikiem dominującym w strukturze powodów udzielania pomocy, kolejnym jest bezrobocie.

Ze sprawozdania MPiPS za okres I-XII 2014r wynika, iż objęto pomocą społeczną **294 rodziny z dziećmi**, z czego:

- O liczbie dzieci 1 - 65
- O liczbie dzieci 2 - 104
- O liczbie dzieci 3 - 82
- O liczbie dzieci 4 - 32
- O liczbie dzieci 5 - 10
- O liczbie dzieci 6 - 1
- O liczbie dzieci 7 i więcej - 0

Rodziny z dziećmi stanowiły **77,4%** ogółu rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Jak wynika z rozeznania dokonanego przez pracowników socjalnych ośrodka pomocy na terenie gminy zamieszkują rodziny, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce wynika, że na terenie gminy funkcjonuje 8 rodzin zastępczych spokrewnionych oraz 2 rodziny zastępcze nie zawodowe.

W Myszyńcu prowadzi działalność Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Oaza”. Aktualnie umieszczonych jest w niej 5 dzieci pochodzących z innej gminy.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci prowadzi w Myszyńcu placówkę wsparcia dziennego „Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD”. Uczęszcza do niego 30 dzieci mieszkających w naszej gminie. Funkcjonuje również Świetlica „Iskierka” prowadzona przez Zgromadzenie Zakonne Sióstr Służek NMPN. Uczęszcza do niej również 30 dzieci.

III. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Myszyńiec:

Zasobami wspierającymi Rodzinę i dziecko w gminie są instytucje i organizacje, które działają na terenie danej gminy, bądź obejmują zasięgiem działania jej mieszkańców. W gminie Myszyńiec oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje mające w kręgu swoich zainteresowań rodzinę i dziecko.

1. **Ośrodek Pomocy Społecznej w Myszyńcu** – pomoc finansowa i rzeczowa w postaci żywności, dożywianie dzieci w szkole, praca socjalna, asystent rodziny, wypłacanie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, usługi opiekuńcze dla osób chorych, starszych, specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. **Urząd Miejski w Myszyńcu** – przyznawanie i wypłacanie stypendiów, dowozy dzieci niepełnosprawnych, karta dużej rodziny.

3. **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w Myszyńcu – przeciwdziałanie problemom nadużywania alkoholu, profilaktyka, prowadzenie 2 Punktów Konsultacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
4. **Zespół Interdyscyplinarny** - wsparcie i pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy.
5. **Przychodnia Lekarska „Rodzina”, „Medyk” oraz Przychodnia „Bogdan Zackiewicz”** lekarze rodzinni - działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
6. **Placówki oświatowo-wychowawcze** - wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci, działalność edukacyjna, przyznawanie i wypłacanie wyprawek szkolnych.
7. **Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci** oraz **Świetlica „Iskierka”** - wsparcie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, pomoc w odrabianiu lekcji,
8. **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myszyńcu** – specjalistyczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, terapia rodzin, realizacja programów skierowanych do różnych grup dzieci.
9. **Przedszkole samorządowe i oddziały przedszkolne** – zapewnienie opieki i pomoc w rozwoju psycho - społecznym,
10. **Regionalne Centrum Kultury Kurpiowskiej w Myszyńcu i Biblioteka Publiczna** - realizowanie różnego rodzaju form wsparcia dostosowanych do wszelkich grup wiekowych.
11. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce** – organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, kompleksowa realizacja wszystkich zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

IV. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
 2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia i nie sprawuje należytej opieki,
 3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.
- Adresatami programu są w szczególności rodziny niezaradne życiowo, dysfunkcyjne, rodziny z problemem ubóstwa obciążone bezrobociem oraz rodziny dotknięte przemocą.

V. Cele programu

Cel główny programu:

- **Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny.**

Cele szczegółowe:

1. **Podjęmowanie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie patologiom i umacnianie rodzin prawidłowo funkcjonujących.**

2. **Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych.**
3. **Podjęmowanie i koordynacja działań dotyczących powrotu dziecka do rodziny naturalnej.**

VI. Działania, sposób realizacji, realizatorzy:

CEL: Podjęmowanie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie patologiom i umacnianie rodzin prawidłowo funkcjonujących.

Działania:

1. Organizowanie szkoleń, prelekcji, porad, warsztatów, pogadanek dla rodziców w celu wzmocnienia roli i funkcji rodziny.
2. Świadczenie pracy socjalnej – promowanie właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi.
3. Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną.
4. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców.
5. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego poprzez udzielanie rodzinom pomocy finansowej w ramach świadczeń pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego.

Realizatorzy

Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej.

CEL: Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych

Działania:

1. Praca z rodziną, systematyczny monitoring sytuacji dziecka i rodziny.
2. Kierowanie, uczestnictwo w zajęciach prowadzonych przez placówki wsparcia dziennego działające w gminie.
3. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.
4. Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej.
5. Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami.
6. Udzielanie pomocy w formie finansowej oraz w formie rzeczowej – dożywianie w szkołach, żywność do bezpłatnego rozdawnictwa.
7. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia w formie asystenta rodziny lub rodziny wspierającej.
8. Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych.
9. Ścisła współpraca pomiędzy placówkami, organizacjami i osobami pracującymi z rodziną dysfunkcyjną.

Realizatorzy:

Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD, Świetlica „Iskierka”.

CEL: Podejmowanie i koordynacja działań dotyczących powrotu dziecka do rodziny naturalnej

Działania

1. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
2. Współpraca szkół, policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, kuratorów sądowych.
3. Zapewnienie rodzinie wsparcia asystenta rodziny.
4. Monitoring rodziny naturalnej.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY I REZULTATY

W wyniku podejmowanych działań przewidywane jest:

- stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka,
- poprawienie funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie,
- wypracowanie działań zmierzających do przeciwdziałania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego.

VIII. REALIZATORZ Y PROGRAMU:

Realizatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Myszyńcu przy współpracy z:

1. Urzędem Miejskim w Myszyńcu,
2. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Zespołem Interdyscyplinarnym,
4. Szkołami działającymi na terenie gminy,
5. Przychodniami lekarzy rodzinnych,
6. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Myszyńcu,
7. Kuratorami sądowymi,
8. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
9. Policją,
10. Świetlicą Środowiskową TPD, Świetlicą „Iskierka”.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU:

- środki własne gminy zaplanowane na dany rok w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej,
- dotacje z budżetu państwa,
- środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,

- środki pozabudżetowe

X. MONITOROWANIE PROGRAMU I EWALUACJA

Monitoring będzie polegał na zbieraniu, analizie i ocenie zebranych danych pod kątem realizacji programu. Zebrane informacje będą wykorzystywane do dokładnego planowania kolejnych działań. W terminie do 31 marca każdego roku burmistrz przedstawia radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ponadto będą sporządzane sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Monitoring programu będzie również realizowany poprzez wywiady środowiskowe przeprowadzane przez pracowników socjalnych.

Wskazana jest stała współpraca między instytucjami i placówkami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw i działań.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Sławomir Świtaj